

mini przewodnik

free

+ współrzędne gps

po!skaniezwykla
masa miejsc godnych uwagi

Trasa wycieczki: zwiedzamy powiat średzki cz. I

czas trwania: 1 dzień, typ: samochodowa, liczba miejsc: 8, stopień trudności:
bardzo łatwa

wydrukuj i zabierz na wycieczkę!

Opis wycieczki

Zwiedzanie powiatu średzkiego zaczynamy od Giecza, wsi, którą warto odwiedzić z kilku powodów. Po pierwsze, znajduje się tutaj romański kościół z XII wieku, który był wielokrotnie restaurowany. Po drugie, aby zobaczyć dawny gród Bolesława Chrobrego, który w owych czasach był jednym z czterech najważniejszych grodów państwowych. Z dawnych czasów zachowały się dobrze utrzymane wały i ślady po danym palatium z X lub XI wieku. Na terenie grodu możemy zwiedzić całkiem niedawno wyremontowane muzeum, a także zabytkowy kościół drewniany. Tuż przy grodzie znajduje się zrekonstruowana dawna osada, w której odbywają się imprezy dla najmłodszych.

Z Giecza udajemy się do Koszut, gdzie znajduje się przepiękny modrzewiowy dworek z XVIII wieku, w którym mieści się Muzeum Ziemi Średzkiej. W niewielkich, stylowo urządzonych pokojach, można odetchnąć niezwykłą atmosferą czasów staropolskich. Można tu obejrzeć m.in. ceramikę kultury łżyckiej, pamiątki sejmików szlacheckich, powstańcze i z okresu okupacji, a także stroje ludowe. Wokół dworku można pospacerować po zabytkowym parku. Będąc w Koszutach trzeba koniecznie zobaczyć trzy zabytkowe wiatraki z XVIII wieku, przeniesione w to miejsce z okolic Środy Wielkopolskiej.

Z Koszut udajemy się do stolicy powiatu, czyli do Środy Wielkopolskiej. Na początek zapraszam na rynek, który został niedawno wyremontowany. Wokół rynku, oraz na Starym Mieście, znajdują się zabytkowe kamienice z XIX i XX wieku. Najważniejszym zabytkiem miasta jest przepiękna kolegiata gotycka z XV wieku. Na szczególną uwagę zasługują znajdujące się w niej przepiękne obrazy. Są to: oryginalne dzieło włoskiego malarza renesansu Cathariniego Madonna z Dzieciątkiem, które podaje swej matce kwiatek, oraz dwa obrazy, których autorzy są nieznani: Podwyższenie Krzyża - szkoły flamandzkiej Rubensa oraz Zaparcie się św. Piotra - szkoły hiszpańskiej lub holenderskiej. Warto także zobaczyć pierwszy w Polsce monumentalny pomnik Jana Henryka Dąbrowskiego, odsłonięty w 1997 r., w dwusetną rocznicę powstania Mazurka Dąbrowskiego. Na sam koniec warto zajrzeć do powstałej w XIX wieku Powiatowej Kolei Wąskotorowej. Warto tutaj być zwłaszcza w niedzielę, kiedy odjeżdża pociąg do Zaniemyśla.

Program wycieczki

Giecz

Romański kościół parafialny Wniebowzięcia NMP i św. Mikołaja (XII w.)

Romański kościół parafialny Wniebowzięcia NMP i św. Mikołaja (XII w., wielokrotnie restaurowany).

52°19'13"N 17°22'08"E | na mapie:A

Giecz

Garnizon i rezydencja księcia Bolesława

W słynnym opisie sił zbrojnych Bolesława Chrobrego w kronice Galla Anonima Giecz wzmiankowany jest jako jeden z czterech najważniejszych grodów państwowych, obok Gniezna, Poznania i Włocławka. Według kronikarza stacjonowało przy nim 300 pancernych jeźdźców i 2000 pieszych tarczowników. Świadectwem militarnego znaczenia grodu jest dobrze zachowany potężny wał ziemny, którego szerokość u podstawy sięga obecnie 30 m, a wysokość dochodzi w niektórych miejscach do ok. 9 m. Na jego terenie znaleziono wiele typowych dla wczesnego średniowiecza okazów broni, jak groty włóczni i ostrza siekier, które warto zobaczyć na stałej wystawie archeologicznej w pawilonie muzealnym na majdanie grodziska. Tego typu znaleziska są dosyć popularne, ale wśród prezentowanych na wystawie eksponatów jest również kopia (oryginał znajduje się w muzeum archeologicznym w Poznaniu) hełmu typu ruskiego, tzw. szyszaka, znalezione na terenie Gieczy w pierwszej połowie XIX w. Należy podkreślić, że jest to jeden z czterech tego typu przedmiotów odkrytych na terenie naszego kraju w ciągu dwóch stuleci i jeden z sześciu wczesnośredniowiecznych hełmów, jakie w ogóle znaleziono na obszarze dzisiejszej Polski.

Giecz nieustannie zaskakuje archeologów. Podczas badań milenijnych w południowej części grodu natrafiono na zespół książęcego palatium z końca X lub początku XI w., składający się z prostokątnego pałacu i przylegającej do

niego okrągłej kaplicy (rotundy), bardzo podobny do obiektów z Ostrowa Lednickiego i dalekiego Przemyśla czy niedawno odkrytych relikwii palatium w Poznaniu. Budowę rezydencji książęcej w Gieczy przerwano jednak z niewyjaśnionych powodów na poziomie fundamentów, które dzisiaj - odsłonięte i zakonserwowane - można podziwiać w całej okazałości.

Nowe badania archeologiczne w latach 90. ubiegłego wieku przyniosły z kolei rewelacyjne znalezisko w postaci dobrze zachowanych pozostałości romańskiego kościoła z początku XI w. w północnej części grodu, z nietypową kryptą pod prezbiterium (miejsce przechowywania jakichś relikwii?). Najnowszym odkryciem, dokonany podczas badań na cmentarzysku z XI-XII w. usytuowanym na północ od grodziska, jest wspinały drobiazg: kunsztownie wykonany brązowy stylus, czyli rylce do pisania na woskowych tabliczkach, zakończony z jednej strony realistycznym wyobrażeniem dłoni trzymającej płytkę do zamazywania niepotrzebnego tekstu.

Gród giecki został założony na półwyspie rozległego jeziora, z którego do dzisiaj pozostały tylko zmeliorowane łąki. Po jego przeciwnej stronie, połączona z grodem drewnianym mostem, leżała osada targowa, obecnie niewielka wieś. Na jej terenie zachował się kamienny romański kościół z XII/XIII w., pod wezwaniem Wniebowzięcia NMP, dawniej - św. Mikołaja (patrona kupców), wzniesiony na miejscu starszego i dużo mniejszego z drugiej połowy XI w.

52°19'09"N 17°21'50"E | na mapie:B

Koszuty

Staropolski dworek

Staropolski dworek w Koszutach to budowla szkieletowa. Konstrukcję ścian stanowią belki modrzewiowe, a przestrzenie między nimi wypełniono gliną. Powstał w końcu XVIII w. z wykorzystaniem elementów wcześniejszego dworu. W jego bryle zwracają uwagę narożne alkierze nakryte baniastymi daszkami.

Dzisiaj dworek wykorzystywany jest w sposób najlepszy z możliwych. Od 1966 r. mieści się w nim Muzeum Ziemi Średzkiej. Powstało z inicjatywy Franciszka Kosińskiego - regionalisty, który przez wiele lat gromadził eksponaty z przeszłości. W niewielkich, stylowo urządzonych pokojach można odetchnąć niezwykłą atmosferą czasów staropolskich. Można tu obejrzeć m.in. ceramikę kultury łużyckiej, pamiątki sejmików szlacheckich, powstańcze i z okresu okupacji, a także stroje ludowe, hafty i instrumenty muzyczne. Szczególną uwagę zwrócono na gromadzenie eksponatów, które wiążą dwór w Koszutach z historią Wielkopolski oraz drobne przedmioty ilustrujące życie codzienne ówczesnych mieszkańców.

Dwór usytuowany jest w niewielkim parku krajobrazowym, w którym prowadzone są aktualnie prace rewaloryzacyjne.

Dworek zaprasza zwiedzających od poniedziałku do soboty w godz. 9.00-14.00.

52°13'59"N 17°11'52"E | na mapie:C

Koszuty Zabytkowe wiatraki

W Koszutach, tuż przy drodze krajowej Poznań-Katowice zachowały się trzy wiatraki z XVIII w., które przeniesiono tutaj z okolic Środy Wielkopolskiej. Jeden z nich jest zachowany prawie w całości, natomiast dwa pozostałe są w stanie niekompletnym.

52°13'50"N 17°11'59"E | na mapie:D

Środa Wielkopolska Powiatowa Kolej Wąskotorowa

Powiatowa Kolej Wąskotorowa powstała w latach 1898-1902. Trasa prowadziła z miejscowości Kobyle przez Tulce, Krerowo, Szlachcin, Środę Wielkopolską do Zaniemyśla. Dzięki tej kolei chłopcy mogli dowozić płody rolne (w szczególności buraki cukrowe) do Środy Wielkopolskiej i Poznania.

W latach powojennych kolej wąskotorowa powoli zaczęła tracić na znaczeniu, a w 1977 likwidacji uległ odcinek Tulce - Środa Wielkopolska. Ruch pasażerski na tej trasie trwał jeszcze do 2001 roku, a obecnie kursuje tylko kolejka turystyczna jako miejscowa atrakcja.

52°13'18"N 17°16'47"E | na mapie:E

Środa Wielkopolska Pomnik Jana Henryka Dąbrowskiego

Pomnik odlany z brązu odsłonięto z okazji 200-lecia powstania Mazurka Dąbrowskiego. Przedstawiający postać generała dosiadającego konia i wskazującego szablą kierunek ataku, został ustawiony na kamiennym cokole.

Autorem pomnika jest Robert Sobociński - poznański rzeźbiarz.

52°13'32"N 17°17'01"E | na mapie:F

Środa Wielkopolska Przepiękna kolegiata

W Środzie Wielkopolskiej do najpiękniejszych zabytków należy niewątpliwie późnogotycka kolegiata pw. NMP Wniebowziętej. Ma ona ponad 570 lat. Została pobudowana z cegły w latach 1423-1428, jako jednonawowy kościół na miejscu wcześniejszego drewnianego.

Na szczególną uwagę zasługują znajdujące się w kolegiacie przepiękne obrazy. Są to: oryginalne dzieło włoskiego malarza renesansu Cathariniego Madonna z Dzieciątkiem, które podaje swej matce kwiatek; dwa obrazy, których autorzy są nieznani: Podwyższenie Krzyża - szkoły flamandzkiej Rubensa oraz Zaparcie się św. Piotra - szkoły hiszpańskiej lub holenderskiej. Cennym wyposażeniem kolegiaty jest spiżowa krata oddzielająca przejście z kościoła do kaplicy Gostomskich. Wykonano ją w 1598 r., a wyszła spod ręki gdańskiego mistrza Krzysztofa Olendorfa. Sama kaplica jest warta zobaczenia i godna szczególnej uwagi. Pobudowana w latach 1598-1602 stanowi

przepiękny przykład renesansowej, ośmiobocznej kaplicy grobowej.

Warto wspomnieć, że przez ponad 300 lat odbywały się w kolegiacie sejmiki dla szlachty województw kaliskiego i poznańskiego.

52°13'48"N 17°16'33"E | na mapie:G

Środa Wielkopolska Kamienice Starego Miasta

Na przestrzeni wieków układ przestrzenny średzkiej Starówki prawie się nie zmienił. Zmianom ulegały natomiast tworzące ją budynki. Obecnie, większość zabudowy pochodzi z XIX i początku XX wieku. Nie brakuje tu ciekawych kamienic o urozmaiconych fasadach i detalach architektonicznych. Zobaczyć je można m.in. przy ulicach: Dąbrowskiej, Sejmikowej, Ratuszowej.

52°13'44"N 17°16'34"E | na mapie:H

Zdjęcia dodane przez (w kolejności): fot. K. Chojnacki, fot. K. Chojnacki, Betix, marekpic, marekpic, theguru, marekpic, zbyszekF60

Trasa dodana przez: marekpic

Przewodnik wygenerowany w serwisie www.polskaniezwykla.pl. Wszystkie prawa zastrzeżone. Żadna część ani całość Mini przewodnika nie może być reprodukowana ani przetwarzana w sposób elektroniczny, mechaniczny, fotograficzny i inny; nie może być użyta do innej publikacji oraz przechowywana w jakiegokolwiek bazie danych bez pisemnej zgody Administratora serwisu. Copyright © 2007 Polska Niezwykła

Wygenerowano:
sobota 18 maja 2024 09:57:10